

Etusivu>Sinun oikeutesi>Perusoikeudet>Perusoikeuskirjan tuntemuksen ja käytön edistäminen jäsenvaltioissa Perusoikeuskirjan tuntemuksen ja käytön edistäminen jäsenvaltioissa

Liettua

Julkinen politiikka, jolla edistetään perusoikeuskirjan käyttöä ja tunnettuutta lainsäätäjän, hallinnon, lainvalvontaelinten ja oikeuslaitoksen keskuudessa. Velvollisuus arvioida lainsäädäntöehdotusten yhteensopivuutta EU:n perusoikeuskirjan kanssa taataan periaatteessa lainsäädännön laatimisessa noudatettavista periaatteista annetun lain (*Teisėkūros pagrindų įstatymas*) 9 §:n 4 momentissa. Siinä säädetään, että hallituksen valtuuttamien viranomaisten on annettava lausunto siitä, ovatko lakiesitykset yhdenmukaisia unionin oikeuden, Euroopan unionin tuomioistuimen päätösten, Liettuan tasavallan allekirjoittamien kansainvälisten sopimusten, Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätösten kanssa. Lausunto toimitetaan myös säädöksen hyväksyneelle taholle. Lausunnossa ei mainita perusoikeuskirjaa erikseen, mutta se sisältyy unionin oikeuden noudattamista koskevaan vaatimukseen. Käytäntö osoittaa, että tämä lain säännös ymmärretään tällä tavalla. Esimerkiksi eurooppaoikeuden osasto (*Europos teisės departamentas*) katsoi Euroopan parlamentin vaaleista annetun Liettuan lain muuttamista koskevasta lakiehdotuksesta (*Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas*) antamassaan lausunnossa, että ne lain säännökset, joilla rajoitetaan perusoikeuskirjan 39 artiklan 1 kohdassa vahvistettua äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa (ehdottamalla, että sama henkilö voitaisiin valita Euroopan parlamentin jäseneksi enintään kahdelle perättäiselle kaudelle) ilman, että perusoikeuskirjan 52 artiklassa säädetyt tällaista rajoittamista koskevat ehdot täyttyvät (oikeuksia voidaan rajoittaa ainoastaan lailla ja kyseisten oikeuksien keskeistä sisältöä kunnioittaen, ja rajoitusten on oltava oikeasuhteisia), on katsottava unionin oikeuden vastaisiksi (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/325a8fb0199811e9bd28d9a28a9e9ad9?positionInSearchResults=1&searchModelUID=2d93c2bd-31b3-4e97-b94e-d931ddae3ca2>).

Perusoikeuskirjan ja sen soveltamistarkoitusten ymmärtämistä helpottavat välineet

Liettuan oikeusministeriön verkkosivustolla on julkaistu Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä koskeva opas (*Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos vadovas*), jossa on tietoa myös perusoikeuskirjan soveltamiseen liittyvistä kysymyksistä. Oikeusministeriön verkkosivustolla viitataan myös Euroopan komission verkkosivuille, jonne on koottu tietoa unionin oikeuteen perustuvista kansalaisten oikeuksista (<https://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/es-reikalu-koordinavimas/es-teises-perkelimas-ir-igyvendinimas>, josta on linkki seuraavalle komission sivustolle: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/help-defending-your-rights/individuals_lt). Oikeusministeriön sivuille on tarkoitus lisätä linkki myös EU:n perusoikeusviraston laatimaan käsikirjaan, joka koskee perusoikeuskirjan soveltamista kansallisella tasolla (*Chartijos taikymo nacionaliniu lygmeniu vadovą*), sitten kun käsikirja on käännetty lietuaksi. Sisäministeriön, yleisen syyttäjän viraston ja toimittajien etiikan tarkastusviraston toteuttaman, viharikosten ja vihapuheen torjunnan lujittamista Liettuassa koskevan hankkeen puitteissa poliiseille, syyttäjille ja tuomareille järjestetään yhteistä koulutusta, joka rahoitetaan Euroopan unionin perusoikeus-, tasa-arvo- ja kansalaisuusohjelmasta (2014–2020). Kun Liettuan sisäministeriön sivuilla julkaistaan viranomaisille ja uhreille tarkoitettua oikeudellista tietoa viharikosten torjunnasta, siellä viitataan asiaa käsitteleviin EU:n perusoikeusviraston verkkosivuihin (<https://vrm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/viesasis-saugumas-1/atsakas-i-neapykantos-nusikaltnimus-ir-neapykanta-kurstancias-kalbas>, josta on linkki tänne: <https://fra.europa.eu/en/themes/hate-crime>).

Muiden EU-maiden tai muiden EU:ssa toimivien sidosryhmien kehittämien välineiden käyttö ja edistäminen

Ks. edellä tiedot viittauksista EU:n toimielinten ja virastojen verkkosivustoihin.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa EU:n perusoikeuskirjan käytön ja tunnettuuden lisäämiseksi

Esimerkkejä oikeuksien puolustajien ja kansallisten viranomaisten yhteistyöstä, jolla edistetään perusoikeuskirjan tunnettuutta ja käyttöä
Liettuassa järjestetään vuosittain kansallinen ihmisoikeusfoorumi. Vuoden 2019 foorumin järjestäjinä toimivat Liettuan vammaisjärjestöjen foorumi (*Lietuvos negalios organizacijų forumas*), tasa-arvovaltuutetun toimisto (*Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba*), Liettuan parlamentin (*Seimas*) oikeusasiamiesten toimisto (*kontrolierių įstaiga*) ja ihmisoikeusvaliokunta, ulkoministeriö, lapsiasiavaltuutetun toimisto (*Vaiko teisių kontrolieriaus įstaiga*), Vytautas Suuren yliopisto (*Vytauto Didžiojo universitetas*) ja ihmisoikeusjärjestöjen liitto (*Žmogaus teisių organizacijų koalicija*).

Esimerkkejä kansallisten viranomaisten ja tiedemaailman edustajien yhteistyöstä, jolla edistetään perusoikeuskirjan tunnettuutta ja käyttöä

Liettuan tiedeneuvosto on rahoittanut Vilnan yliopiston toteuttamaa tutkimusta, jossa tarkastellaan "EU:n perusoikeuskirjan soveltamista yksilön oikeuksia edistävänä normina kansallisella ja kansainvälisellä tasolla". Tavoitteena oli selvittää, missä määrin ne Liettuan viranomaiset, jotka toimivaltansa vuoksi useimmin saavat käsiteltäväkseen perusoikeuskirjassa vahvistettujen yksilön oikeuksien loukkaamista koskevia kanteluita, sekä tuomioistuimet ja tutkintaviranomaiset, soveltavat perusoikeuskirjaa ja viittaavat siihen. Tutkimuksessa pyrittiin myös selvittämään, tunnettaanko perusoikeuskirjan merkitys ihmisoikeuksien puolustamisessa riittävän hyvin kansalaisyhteiskunnan ja oikeusalan ammattilaisten keskuudessa ja katsotaanko sen tarjoavan perusoikeuksille tehokkaan suojan. Lisäksi siinä tarkasteltiin perusoikeuskirjassa vahvistettujen yksittäisten oikeuksien suojeluun liittyviä kysymyksiä. Tutkimuksen tulokset on julkaistu.

Esimerkkejä valtiosta riippumattomista aloitteista, joilla edistetään perusoikeuskirjan käyttöä ja tunnettuutta maassasi

Liettuan ihmisoikeuskeskus (*Lietuvos žmogaus teisių centras*) on kansalaisjärjestö, jonka ylläpitämässä Minun oikeuteni -portaalissa (*Mano teisės*) on linkkejä EU:n toimielinten ja virastojen, myös perusoikeusviraston, sivuille. Portaalissa julkaistuissa teksteissä käsitellään myös perusoikeuskirjan käytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä.

Päivitetty viimeksi: 23/02/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.